

## Humor från Steninge omkring sekelskiftet 1800/1900

(Tillhör HH 40067 (CD-skiva) = Harry Johansson, Nortorp läser.

### Dao vi skålle gao sodet

Ivar i Hoggor å ja va utsedda ao kåmunen att se ätter att alla hådde sodat sina skörstenar å pibor. Dom skålle åsså ha en spruda, båsshage å en stie. Fordemästa va allting i aorning, men va de gällde pau löftet va där för de mesta ställt all sorts bröde å byring å faensty ront kring skörstenspiban. De våre ju rälet om de tåge ail å blee rikti vaoell. Ao gammal sed ville dom fördemästa by pao en syb eller en jög. Men vi va försiktia för vi hade ju haila sagnen att gao över. Tiare va de ju Branstobolagen som hade ajna sodagaoare för var by.

De va rälia rolet att komma ud å få prada mä folk om leta ao vart. Folk va allti glaa å sköjiga, å humor hådde dom. De va en del, de va liasom letta ätter sin ti, men de va inte så domma som dom saoe ud. En ao dom va Johanna i Sköret. Hon skålle gao ett ärenne å dao mötte hon skomagare-Johan å fraogade var han skålle gao hän. Ja vaid inte sa Johan. De va ju sao att han skålle ha bå mä mjölkakusken å visste inte vem som skulle köra. De barse inte bätter, än när han skålle gao hem, än han mötte Johanna igen. Dao fraogade Johan, var har du vatt Johanna? De kan väl kwitta var en har vatt, bara en vaid var en ska gå hän.

En annan gång va Johan å hogg bränne för fattihuset. Johan var ju rätt gammal så det gick inte så fort. Johanna kom gaoenne förbi å sae; Vad gör du förnånting? Jag hogger bränne ser du väl sa Johan. Jaha, sa Johanna. De gaor töst å langt tevåja. Jag frågade Johanna hår gammal hon va, så sae hun; ja e så gammal som mina hänner å letta äldre än mina tänner.

En annan gammal Steningebo va Lille-Lars. Han var beläst å skrivkånni mä sin ti, men fick bekömmar pau gamlada, å tänkte att göra ao mä seg. Han gick te Johannes i Linnegår å ville laona ett rayb, för nu va de färet. Å han vifta mä näven ront halsen. Dao sae Johannes: de har du talat om så länge. De kånne du gjort män du hade rayb kel (ch-ljud).

Stina i Linnegår hådde bagat brö å lagt brökagera pao säffelåget. Kålle hådde vatt på gille å va letta paostrågen. Han skålle lägga seg, men lae seg pao brökagera. Han levde och svor; knudor, knudor å jävulsty... De hådde vatt kalas pao ett ställe å Kålle hådde vatt mä. Dan ätter kom garbomoran å fraogade hånt kalaset hådde vatt. Stina sae; de va kitt (ch-ljud) te gille för Kålle han ble inte full.

En annan Steningebo va Kristian i Skattagår. Han va humoristisk å roade för folk. Han skålle köra mjölken te Gedinge mejeri, å när han kom te Ander i Bäckagår's mjölkabor sto Ander å väntade, för han ville ha bå ätter ett par träskor. När Krisian kom tebags sto Ander å väntade. Kristian stånade å lae ao en träsko. Har du bara ajn? Ja, sa Kristian. Ja har så stort lass så ja kånne inte ha mer än den ajne. Då va de ju sao att Ander hade faseligt stora fötter.

En annan gla gobbe va Johan August i Hålabäck. Han brugade slakta för folk. Han var van ve å fao både stickesyb å skållesyb, å mer te. Men här följde det inte gammal god sed, här fick han varken det ena eller det andra. När dom sen kom in å skålle dricka kaffe sae gomman att "ni har ragat daolet töcker jag". Ja, sa August, de ska väl va nöet som river i halsen pao detta stället.

En annan Steningebo reste till stan. De va på den tien en inte fick ståna i ett gadehörn. Han hette Jöns och han träffade en bekånt å pradade mä. Dao kom där en polis som sae; här får ni inte stao stilla. Nå sa Jöns, jag har stått å stompat haila tien. Å sen förresten, han kan kössa meg därbag. MEN VA SÅGER NI? sa polisen. Jöns svarade: jag menar inte kommissarien, utan vem som vill.

Vi hådde nu vatt på många ställen å började bli såltena, fråsena å knabbelhänta. Men vi hade sån tur att vi ble båena på midda mä jorpär, fläsk å lögasaos. Vi aode å vräkte i åss så gött vi kånne. Te ätterrätt fick vi filebonk å skorpor. Ivar tökte de va go mad å hådde passat bra att fått söva midda mä.

När vi kom till garboen var där ingen hemma. Det var två hojrar som hade den gåren. När vi tittade opp på gäret såg vi dom där å plocka jorpär. Mitt på agern sto en flagavagn som drogs av en häst å en fölmar. Hästarna blee skrämnda av en flock agerhonor å löpsade. De va en hiskeli syn å se. Kärringarna som för det mesta va usams ställde seg opp för å se hur de skålle gou. Pau agern inté gick en flock faur me lomm å en stor väre som blee skrämnda.

När vi sedan gick förbi Steninge körka kom vi å tänka på de tilldragelser å äventyr som vatt. En Jylamören, Jylada-mören kom Slätta-skräddaren gåene, rätt påströgen. Johan Olofsson var ringare eller vaktmästare, skulle stänga dören för honom - hann inte, utan skräddaren satte träskon emellan och sae: är det din körka Olof?

De va en gomma pau Lis som dom kallade Paulissan. När hon kom till körkan brukade hon gau in samma van (väg) som prosten gick in. Prosten sae till henne att hon inte fick göra så mer. Då sa Lissan: prosten ska sköta sitt ämbete å ja gaur vicken van (väg) ja vill.

Fröknarna på Berga, Flinta-Sofia å en gomma te sydde var sin puda, som prästen skålle sidda pau. I ett husförhör och prästen skulle sätta sig på en stol, lau där alla tre puderna pau varandra. Prästen vinka pau Sofia, som alltid vatt testäss vid behov —tog puderna och hivade upp dom på predikstolen, nästan precis som dom spela körjaböll nuförtien.

Prosten Ahlberg skulle döpa ett bär, och när han välsignade det la han hånnen på den som bar.

En annan gång när det var husförhör å byaboarna stoe uppradade framme i körkan, fick Sven Johansson frågan hur många profeterna va, sae Sven: tölv. Han trodde det gällde apostlarna. Men Nils Larsson i Bäckagår hjälpte honom å sae: du glömde dom fyra ligaste.

Vi hådde en klockare som var både lärd och dokti, men lad, å han sjong allri te psalmerna. Vid ett gille i Steninge var han båen mä. Han hådde tått noter mä seg för att visa hor dokti han va. Petter pau Stommen satt i en vrau, och sae inte ett or. Klockaren, som tökte seg va letta bättre än andra å sa till Petter: va skålle det blett ao deg om inte du hade blett bonne? Jo, sa Petter, en hade väl blett en kitta (ch-ljud) klockare, för tavla de kan en väl allti, å synga de behöver en ju inte. Klockaren plockade ihop sina noter och for hem.

De började rajna å ruska, så vi gick fram te fattighuset för å fao dröbaskyl. Vi gick in för att hälsa pao dom gamle. Allting va så bra, å alla sa om sig kel (ch-ljud) att dom va dom ligaste. Jag fraogade Flintan, som var föreståndarinna, va hun tyckte omet här, sae hon: fölket hatar meg å lusen bida meg, men kitt (ch-ljud) jag trivs.

Vi lommade vidare å komme te Johannes i Linnegår. Han hade nyss hatt paohälsning ao skoleläraren, som ville ha betyg för han skålle flötta. Nä, sa Johannes. Flött inte, för de har ju bara blett sämre å sämre för var gång.

Johannes brugade hälsa pao hos skomagare-Johan när han skålle gao te måsen å flötta koema. Var gång de träffades, brydde Johannes Johan för han forade hynnan för möet. De kan väl hända, sa Johan, men nu har en lärt seg att idissla mä. Johannes han lovade iveij.

Vi gick forbi skolan å där sto Johan-Olof å hogg famnave för körkan. Han sae hårr skoleglöttana e: oförskämnda, ohöfsade å kälgoa (ch-ljud) å bara tänker pao rackarty. Men där va en som va letta kravi å närgången. Ja ga honom en redi oppsättare å sen fick ja va i fre. Sen dom dao slutat prästen bli dom

höjfaria å oppnosia å veda inte vicken fod dom ska stao pao. Ja, va blir de ao i framtien. De blir nog inte lätt att rätta te. De blir säkert lia svaort som å resa te maonen.

De började rejna å blausa å uvära. Ja, de ble ett riktigt hårrebossvär. Så vi gick in till pöjkarna i Bäckagår. De satt och spelade stackhyrna. Ja sae te dom att de skålle spela långhånn istället, för de e roligare.

Nils i Hålegår och Johan i Bäckagår hade svaurt att samsas. En da kom Nils i Hålegår till Johan i Bäckagår och sae: du får rensa upp bäcken som korna har trampat ner, och gör du inte de ska jag ta syn pau ett. De kan Nils gött göra, för jag har sett ett blev Johans svar.

En da skulle ja köra till Getinge, var där en cyklare, vinglande hit å dit på vägen. Han hade tatt en syb för möet. Till sist körde han au veijen å välte å körde bägge hännerna i en säatrae. Jag stannade bilen och frågade hor de gick. De e rälit va bynnerna e domma, som inte kör sä när de e så törtr å bra.